

FIGUUR 2

Levende Steenbikker (*Helicogona lapicida*)
(foto: O.P.J.H. Op den Kamp).

DERSTICHTING, 2010). Het is opmerkelijk dat geen van de 54 in 1932 voor Limburg vermelde soorten landslakken is verdwenen (VAN REGTEREN ALTENA & JANSEN, 1932a;b). Dit is zeker niet toe te schrijven aan een sterk adaptatievermogen van landslakken aan een veranderend milieu; veel soorten landslakken, waaronder de Steenbikker, stellen specifieke eisen aan hun biotoop (BOGON, 1990). De

conclusie moet dus zijn dat er in Limburg, ondanks veranderingen in het landschap en het milieu, nog steeds de door sommige soorten landslakken benodigde, zeer specifieke biotopen aanwezig zijn, soms maar op een enkele plaats, zoals geïllustreerd door de hier beschreven vondst van Steenbikkers op een locatie in het Savelsbos. Waarschijnlijk is de biotoop ter plekke zo weinig veranderd dat de soort hier duizenden jaren kon blijven leven.

Gerard Majoor & Stef Keulen

Literatuur

- BOGON, K. 1990. Landschnecken: Biologie - Ökologie - Biotopschutz. Natur-Verlag, Augsburg.
- KEULEN, S.M.A., 1998. Recente en fossiele mollusken van Weustenrade (Gemeente Voerendaal), Zuid Limburg. Correspondentieblad van de Nederlandse

Malacologische Vereniging 302: 59-63.

- KEULEN, S. & G. MAJOUR, 2010. De landslakken van de provincie Limburg, de gegevens van 1932 met de huidige vergeleken. Natuurhistorisch Maandblad 99(7):137-151.
- RADEMAKERS, P.C.M. (RED.), 1998. De prehistorische vuursteenmijnen van Ryckholt-St. Geertruid. Nederlandse Geologische Vereniging, Afdeling Limburg, Heerlen.
- REGTEREN ALTENA, C.O. VAN & A.J. JANSEN, 1932a. De landslakken van de provincie Limburg. Natuurhistorisch Maandblad 21(8):107-108.
- REGTEREN ALTENA, C.O. VAN & A.J. JANSEN, 1932b. De landslakken van de provincie Limburg (slot). Natuurhistorisch Maandblad 21(9):118-123.
- SCHUITEMA, A.K., 1967. *Helicogona lapicida* (L.) levend uit Zuid Limburg. Correspondentieblad van de Nederlandse Malacologische Vereniging 122:1298.
- VLINDERSTICHTING, 2010. Vlindernet. Soorten dagvlinders. 4 februari 2010. 29 juli 2010. <http://www.vlindernet.nl/vlindersalgemeen.php?id=307>.

BOEKBESPREKINGEN

DE NEDERLANDSE BOKTORREN (CERAMBYCIDAE)

ZEEGERS, TH. & TH. HEIJERMAN, 2008. Entomologische tabellen 2. Supplement bij Nederlandse Faunistische Mededelingen. ISSN 1875-770X. Verkrijgbaar voor € 15,00 bij Bureau EIS-Nederland, Postbus 9517, 2300 RA Leiden.

Boktorren behoren tot de opvallendste kevers die er zijn. Iedereen heeft wel eens kennis met ze gemaakt, omdat ze vaak op bloemen te vinden zijn. In deze publicatie worden 86 in Nederland vastgestelde boktorren besproken.

De publicatie start met inleidende hoofdstukken over de kenmerken van boktorren, hun levenswijze en lichaamsbouw en extra literatuur voor wie meer wil weten. Het grootste deel van de publicatie wordt ingeno-

men door de determinatietabellen en de soortbesprekingen. De determinatietabellen zijn voorzien van schematische detailtekeningen. Wat deze publicatie extra aantrekkelijk maakt, zijn de prachtige collectieplaten van alle Nederlandse soorten, vervaardigd door de tweede auteur.

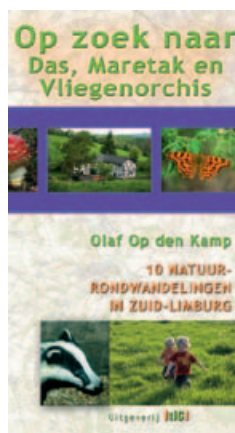
De soortbesprekingen zijn steeds op eenzelfde overzichtelijke wijze opgebouwd; bij elke soort vindt men informatie over herkenning, lengte, beschrijving, in het veld, gelijkende soorten en voorkomen. Bij veel soorten staan prachtige foto's vervaardigd in het veld. Alle Nederlandse soorten zijn van een Nederlandse naam voorzien of zoals Th. Zeegers op pagina 62 aangeeft: "Min of meer goed ingeburgerde namen zijn behouden. Voor de andere is een naam verzonnen." De discussie daarover past niet in deze boekbespreking.

De publicatie wordt afgesloten met een literatuurlijst en een naamlijst van de Nederlandse soorten. Bij de naamlijst was het handig geweest als de auteurs synoniemen of verouderde namen hadden opgenomen, hetgeen het vergelijken met oudere literatuur toegankelijker had gemaakt. Deze uitgave is samen met de in 2009 verschenen Verspreidingsatlas Nederlandse boktorren door A.P.J.A. Teunissen een must voor degene die in Nederland de studie van boktorren serieus ter hand wil nemen.

J.HERMANS

OPZOEK NAAR DAS, MARETAK EN VLIEGENORCHIS 10 natuurrondwandelingen in Zuid-Limburg

OLAF OP DEN KAMP, 2010. Uitgeverij TIC, Maastricht. 143 pagina's. ISBN 978 90 78407 62 1. Prijs € 10,90. Verkrijgbaar in de boekhandel.

Vanaf het prille begin dat het toerisme zich in Zuid-Limburg begon te ontwikkelen was er behoefte aan wandelboekjes en -kaarten van de streek. Er werden boeken uitgegeven met een algemeen karakter. De laatste jaren echter verschijnen er ook wandelgidsen, waarin wandelingen beschreven worden rond een thema. Ook het recent uitgekomen boek beschrijft een aantal natuurrondwandelingen, waarbij de nadruk is

gelegd op plant- en diersoorten. De gids heeft een uitvoerige en goede inleiding waarin nieuwe en interessante wetenswaardigheden zijn vermeld die het resultaat zijn van recent veldbiologisch onderzoek in de regio. Uit de inleiding blijkt de brede veldkennis van de auteur die voor geïnteresseerde leken in begrijpende taal wordt weergegeven. Bij de beschrijving van de routes is een typografisch onderscheid gemaakt tussen de te bewandelen wegen en paden en wat er zoal te zien en te beleven is. De tekst is daardoor prettig overzichtelijk.

De vele foto's in het boek zijn door de auteur gemaakt. Het is jammer dat deze foto's vaak slecht en onduidelijk zijn weergegeven, terwijl een dergelijk gids juist zijn aantrekkelijkheid moet ontlenuen aan duidelijke en aansprekende illustraties. Dat de afbeeldingen bovendien soms wel erg klein zijn weergegeven is een gevolg van het geringe formaat van het boekje (11 bij 20 cm), waardoor het in het veld gemakkelijk als zakboek kan worden meegenomen.

De routes leveren niet veel problemen op en kunnen vrij gemakkelijk worden gevolgd aan de hand van de beschrijvingen zoals mij uit enkele gemaakte wandelingen is gebleken. Voor wandelaars met ontlukende belangstelling voor de natuur in Zuid-Limburg is deze wandelgids aan te bevelen.

J.H.WILLEMS